

KOUZELNÝ ATLAS PUTOVÁNÍ ČASEM

Král Karel IV.

Veronika Válková

Osudový turnaj

Ilustrace Petr Kopl

bambook

JMENUJU SE BÁRA.

JE MI DVANÁCT, CHODÍM DO ŠESTÉ TŘÍDY A JAKO KAŽDÉ DÍTĚ SE POŘÁD ROZČILUJU S RODIČI. OPRAVDU BY MĚ ZAJÍMALO, PROČ DO-SPĚLÁCI MYSLÍ JEN NA SEBE A JSOU PŘESVĚDČENÍ, ŽE PRO JEJICH DÍTĚ JE DOBRÉ ZROVNA TO, CO ONI SI MYSLÍ, ŽE JE DOBRÉ. NĚKDY SI PŘIPADÁM JAKO ŠACHOVÁ FIGURKA. ŠOUPNOU MĚ TAM, KDE MĚ CHTĚJÍ MÍT, A JEŠTĚ ČEKAJÍ, ŽE Z TOHO BUDU NADŠENÁ. NENMŮŽU SE DOČKAT, AŽ VYROSTU A PŘESTANOU SI SE MNOU DĚLAT, CO CHTĚJÍ.

TAK TŘEBA: JSEM JEDINÁČEK. NIKDY MĚ NEBAVILO BÝT JEDINÁČEK. A KDYŽ JSEM SE NAŠE POKOUŠELA PŘEMLUVIT, ABY MI POŘÍDLI SOUROZENCE, SNAŽILI SE MI NAMLUVIT, ŽE TAKHLE JE TO PRO MĚ LEPŠÍ. KDYBY NÁS BYLO VÍC, NEMOHLA BYCH PRŮ CHODIT NA FRANCOUZŠTINU A GYMNASTIKU A NA PIÁNO A NEMOHLI BYCHOM NA DOVOLENOU DO ŘECKA, PROTOŽE BYCHOM NA TO NEMĚLI PENÍŽE. A V DĚTSKÉM POKOJÍČKU BYCHOM SI SKÁKALI PO HLAVĚ. VŮBEC JE NENAPADLO, ŽE BYCH KLIDNĚ OŽELELA FRANCOUZŠTINU NEBO GYMNASTIKU NEBO PIÁNO. KDYBYCH MĚLA SÉGRU, MOHLY BYCHOM CHODIT TŘEBA JEN NA GYMNASTIKU, ALE SPOLU. NEBO ŽE BYCH BYLA RADŠÍ CELÉ LÉTO SE SÉ-GRU NA CHALUPĚ U BABI JIZERSKÉ A LÍTALA PO LESE, NEŽ SE S NIMI SAMA ŠKVAŘILA NA PLÁŽI V ŘECKU. A ŽE BYCH SI SE SÉGROU S RADOSTÍ SKÁKALA PO HLAVĚ, V POKOJÍČKU I JINDE. PRAVDA JE, ŽE PRO NĚ JE POHODLNĚJŠÍ MÍT JEN JEDNO DÍTĚ. SLYŠELA JSEM, JAK SE O TOM MAMINKA BAVÍ S TĚTOU MIRKOU, KTERÁ MÁ DVA KLUKY, MOJE BRATRANCE. A TETA JÍ ŘÍKALA, AŽ SI UVĚDOMÍ, ŽE SICE TEĎ ONI MAJÍ NA STAROSTI JEN JEDNO DÍTĚ, ALE ŽE TO DÍTĚ, TEDY MĚ, TAKY ODSOUDILI K TOMU, ŽE ONO BUDE MÍT JEDNOU NA KRKU DVA NEMOHOUCÍ STAŘÍKY. MAMINKA PAK S TĚTOU NĚJAKOU DOBU NEMLUVILA. ALE MNĚ PŘIPADÁ, ŽE TETA MÁ PRAVDU. JAK JÁ MÁM JEDNOU ZVLÁDNOUT SAMA SE POSTARAT O NĚ OBA, KDYŽ PRO NĚ DVA JE TEĎ NÁROČNĚ STARAT SE O MĚ JEDNU? NENÍ TO FÉR.

A DRUHÁ VĚC: NAŠI NÁS PŘESTĚHOVALI. DONEDÁVNA JSME BYDLELI V PANELÁKU V PRAZE NA JIŽNÍM MĚSTĚ. PODLE MĚ NÁM TAM NIC NECHY-
BĚLO. ALE NAŠI PŘIŠLI S TÍM, ŽE BYT JE MALÝ, ŽE JE V PRAZE HROZNÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VŮBEC, A KOUPILI DŮM SE ZAHRADOU KOUSEK OD PRAHY. MAMINCE JE TO JEDNO, ONA PRACUJE JAKO PŘEKLADATELKA, TAKŽE VĚTŠINU PRÁCE VYŘIZUJE PŘES MAILY, TATÍNKOVI TAKY, PROTOŽE TO MÁ DO PRÁCE AUTEM SKORO STEJNĚ RYCHLE, JAKO KDYŽ DŘÍV JEZDIL METREM A TRAMVAJÍ. ALE ODSKÁKALA JSEM TO JÁ, PROTOŽE ODSUD NEMŮŽU DOJÍŽDĚT DO STARÉ ŠKOLY. TAKŽE JSEM PŘIŠLA O VŠECHNY KAMARÁDY A KAMARÁD-
KY, SE KTERÝMI JSEM PĚT LET CHODILA DO TŘÍDY. O TEREZKU, MOU NEJLEPŠÍ KAMARÁDKU, SE KTEROU JSME VŽDYCKY SEDĚLY V JEDNĚ LAVICI, O MIKULÁŠKA, KTERÉMU JSEM DÁVALA OPISOVAT ÚKOLY Z MATIKY, KATKU, DÁŠU... ALE HLAVNĚ ŽE JSEM NA ČISTÉM VZDUCHU, ŽE? DALŠÍ DOSPĚLÁCKÉ SOBECTVÍ. PŘESTOŽE JE TEN DŮM OPRAVDU VELKÝ A JE POROSTLÝ ZELENÍ, O KTERÝCH SI DOSPĚ-
LÁCI MYSLÍ, ŽE JE TO BŘEČTAN NEBO PSÍ VÍNO, ALE ZELENÍ SE JEN TAK TVÁŘÍ, A KDYŽ JE NIKDO NEVIDÍ, POBÍHAJÍ PO OMÍTCE A ŠUSTÍ. A MŮJ POKOJÍČEK JE STEJNĚ VELKÝ JAKO NÁŠ STARÝ OBŮVÁK.

JE ALE JEDNA VĚC, KVŮLI KTERÉ JSEM OCHOTNÁ NAŠIM TO PŘESTĚHOVÁ-
NÍ ODPUSTIT A KTERÁ BY SE NKDY NESTALA, KDYBYCHOM ZŮSTALI VE STARÉM BYTĚ.

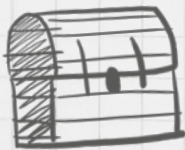
VLASTNĚ DVĚ VĚCI.

S DOMEM JSME KOUPILI KOČKU BARČU. JE ČERNÁ S BÍLÝM BŘÍŠKEM, NÁPRSENKOU A TLAPKAMI A CHOVÁ SE JAKO PRAVÁ DÁMA. DĚLÁ SI, CO CHCE, ALE DĚLÁ TO, JAK TATÍNEK ŘÍKÁ,

S NOBLESOU. KOČKY JSOU VŠECHNY TAJEMNÉ A BARČA DVOJNÁSOB, A TO JE SUPER. KONEČNĚ MÁM JINÉ ZVÍŘE NEŽ ŽELVU PĚDU, PROTOŽE V PANELÁKU MI NAŠÍ NIC CHLUPATÉHO DOVOLIT NECHTĚLI. TO JE TA PRVNÍ PRIMA VĚC.

TA DRUHÁ JE, ŽE JSEM NA PŮDĚ VE STARÉ TRUHLE NAŠLA KOUZELNÝ ATLAS. NA PRVNÍ POHLED VYPADÁ JAKO STARÝ ŠKOLNÍ DĚJEPISNÝ ATLAS, ALE HODNĚ STARÝ, PROTOŽE JE VÁZANÝ V KŮŽI A TA KŮŽE JE UŽ DOST OHMATANÁ. NA PRVNÍ STRANĚ JE NAPSÁNO:

Atlas
Historický
od

.....

..

.....
sestaveny

OD KOHO SESTAVENÝ, TO NEJDE PŘEČÍST, PROTOŽE JE TAM KAŇKA. NA DALŠÍCH STRÁNKÁCH JSOU MAPY. VĚTŠINOU JSOU TO MAPY EVROPY, ALE NAŠLA JSEM TAM I MAPY JINÝCH SVĚTADÍLŮ. NEJSOU BAREVNÉ JAKO V NORMÁLNÍCH ATLASECH, ALE ZAŽLOUTLÉ A NAKRESLENÉ VYBLEDLÝM HNĚDÝM INKOUSTEM. TAM, KDE JE LES, JE MÍSTO ZELENÉ BARVY SPOUSTA MALÝCH STROMEČKŮ. MĚSTA NEJSOU VYZNAČENÁ KOLEČKEM, ALE OPAVDU JE TAM NAMALOVANÉ MALÉ MĚSTEČKO, VĚTŠINOU S HRADBAMI A S BRÁNOU, NEBO JENOM HRAD NEBO VESNIČKA. TAM, KDE MAJÍ BÝT HORY, JSOU NAKRESLENÉ RŮZNĚ VELKÉ KOPEČKY A V MOŘÍCH PLAVOU VELRYBY A RŮZNÉ NESTVŮRY A PLUJÍ PO NICH KURÁBY S PLACHTAMI. NĚKDE JE PRÁZDNÁ PLOCHA A NA NÍ JE NAPSÁNO HIC SUNT LEONES. ZJISTILA JSEM, ŽE TO ZNAMENÁ ZDE JSOU LVI A PÁSALO SE TO DO MAP NA MÍSTA, KTERÁ JEŠTĚ NEBYLA PROZKOUMANÁ A NIKDO NEVĚDĚL, CO TAM JE. TAKOVÁ UŽ DNEŠKA ASI NEJSOU, A TO JE ŠKODA.

KDYŽ SÁHNU NA MAPU, PŘENESE MĚ ATLAS DO MINULOSTI.

OPAVDU.

UŽ SE MI TO STALO NĚKOLIKRÁT.

A MÁM DŮKAZY, PROTOŽE KDYŽ V MINULOSTI NĚCO DOSTANU, VRÁTÍ SE TO SE MNOU K NÁM NA PŮDU. TYHLE SUVENÝRY SI SCHOVÁVÁM DO KRABICE POD POSTELÍ A UŽ TAM MÁM NÁHRDELNÍK OD KARLA IV. A VYŘEZÁVANÝ DRAHOKAM A SANDÁLY Z POMPEJÍ A DALŠÍ VĚCI.

SNAŽILA JSEM SE VYZKOUMAT, JAK ATLAS FUNGUJE. NA NĚCO UŽ JSEM PŘIŠLA. ČÍM DĚLE NECHÁM RUKU NA MAPĚ, TÍM DĚLE JSEM V MINULOSTI. DO MINULOSTI SE DOSTANU VĚDYCKY OBLEČENÁ TAK JAKO LIDÉ, KTERÍ TAM ŽIJÍ, ALE JAKMILE SE VRÁTÍM NA PŮDU, MÁM NA SOBĚ ZASE SVOJE ŠATY. A V MINULOSTI TAKÉ VĚDYCKY UMÍM MLUVIT JAZYKEM, KTERÝ SE TAM POUŽÍVÁ.

ZATÍM JSEM JEŠTĚ NEPŘIŠLA NA TO, JAK SI VYBRAT, KAM DO MINULOSTI SE DOSTAT. POŘÁDNĚ MĚ TO ŠTVE. POTŘEBUJU TOTIŽ NAJÍT SVĚHO KAMARÁDA VOJTY Z ROKU 1755. VYPROSILA JSEM MU U MARIE TEREZIE, ABY HO PUSTILA Z VOJNY, JENŽE ON SE DAL OKAMŽITĚ ZNOVA NAVERBOVAT, PROTOŽE SE MU MĚZITÍM VDALA JEHO MILÁ. CHCI MU ŘÍCT, ABY NEBYL SMUTNÝ, PROTOŽE TA PRAVÁ NA NĚJ TEPRVE ČEKÁ A JE TO ÚPLNĚ JISTÉ, PROTOŽE TO VÍM OD..

NO A TO JE DALŠÍ VĚC. KDYŽ NĚKOMU ŘEKNU, ŽE TO VÍM OD KOČKY, BUDE SI MYSLET, ŽE JSEM BLÁZEN. ALE JÁ SI ČÍM DÁL TÍM VÍC MYSLÍM, ŽE SE MNOU DO MINULOSTI BARČA CESTUJE. AKORÁT ŽE V MINULOSTI TO NENÍ KOČKA.

Kapitola 1

„V neděli jsme měli státní svátek,“ řekla paní učitelka Zounarová, když z Andrejky a Simonky, které měly tento týden službu, konečně vymámila, že chybí Souček, Prášilová a Šimáně. „Víte proč?“

Půlka třídy zuřivě vrtěla hlavami, půlka okamžitě začala předstírat, že něco hledá v sešitě, učebnici nebo tašce, Anče s Týnou se na sebe trochu pohoršeně podívaly, protože přece máme mít zemák, tak co sem Zounarová cpe státní svátky, a Jaroušek málem překotil lavici, jak se zuřivě hlásil, aby byl vyvolán právě on a nikdo jiný. Přestože se nikdo jiný nehlásil.

Bára sice věděla, co bylo v neděli za státní svátek, ale když se hlásil jenom Jaroušek, radši by si ruku přerazila, než aby ji zvedla také.

„Jaroušku?“ zeptala se s nadějí v hlase paní učitelka.

„V neděli bylo svatého Václava!“

„Výborně,“ pochválila ho paní učitelka. To je toho, ušklíbala se v duchu Bára. To *já* jsem svatého Václava viděla na vlastní oči. Včera.

„A proč slavíme svátek svatého Václava? Co se toho dvacátého osmého září stalo?“ pokračovala ve výslechu paní učitelka.

„... se narodil?“ pokusila se zavděčit Anče a Jaroušek se hlásil tak dychtivě, až se na něm klepaly špeky. Trochu to vypadalo, jak když se drcne do rosolu, který zůstane ve vychladlém pekáči, v němž se peklo kuře. Jen to bylo poněkud nechutnější a narvané do zářivě červeného trička. Ale možná díky bohu za to tričko, které to nějak drželo pohromadě.

„My nevíme, kdy se narodil,“ zavrtěla hlavou paní učitelka.

„Začal královat,“ tipla si Simonka.

„Říká se kralovat,“ opravila ji paní učitelka, „a to také ne. Jednak svatý Václav nebyl král, ale kníže, a jednak přesné datum jeho nástupu na knížecí stolec neznáme.“

„Stolec,“ vyprskl Jílek, protože mu to přišlo legrační. Týna se po něm útrpně podívala.

„Jaroušku,“ vybědla odevzdaně paní učitelka třídního šprta.

„Byl zavražděn a stalo se to *áno dominy* devět set třicet pět,“ zahlásil Jaroušek a koutkem oka zkontroloval, jestli všichni patřičně žasnou nad tím, že umí další dvě cizí slova.

Paní učitelka Zounarová se srdečně rozesmála a Jaroušek se zamračil, protože *jeho* odpovědi zásadně nebyly k smíchu, neboť byly vždy naprosto správné.

„Jaroušku, Jaroušku,“ sepnula paní učitelka ruce, když ji smích přešel, „prosím tě, nepoužívej cizí slova, když je neumíš správně vyslovit.“

„Jo, cizí slova jsou termity,“ přisadil si Jílek, Anče s Týnou zachrochtaly smíchy a málem se sesunuly pod lavici. Nedávno si totiž z Jarouška a z jeho obliby cizích slov dělal legraci pan učitel Sedlář a radil mu, ať nepoužívá cizí *termity*, protože je to vždycky velké *rizoto*. Jílek to očividně nepochopil.

„Ale to *je* správně,“ začal se hádat Jaroušek. „A znamená to léta Páně.“

„No,“ vzala do ruky křídlo paní učitelka. „*Mohlo* by to znamenat léta Páně, kdybys to správně vyslovil.“

A napsala na tabuli ANNÓ DOMINÍ a vedle toho ANNUS a ÁNUS.

„Tohle,“ ukázala na slovo ANNUS, „znamená rok. Tohle,“ píchla prstem do tabule u druhého slova, „je řitní otvor.“

Šmíd s Jílkem se rozřehtali nahlas a ostatní se aspoň uculovali.

„Takže,“ pokračovala paní učitelka, aniž hnula brvou, „když to vyslovíš *anó dominy*, znamená to opravdu léta Páně, tedy v roce Páně. Ale když to řekneš tak, jak jsi řekl, *áno dominy*, tak to znamená...“

„V prdeli pána!“ zařval vítězoslavně Jílek.

Paní učitelka se na okamžik zarazila, protože nevěděla, jestli Jílkovi vynadat za to, že mluví sprostě, nebo ocenit jeho jazykový cit.

„Já bych použila jiné podstatné jméno,“ řekla pak, „ale má to zhruba ten význam. A mluv slušně, Lukáši, nebo ti napíšu poznámku.“

Třída řvala smíchy a Jaroušek zrudl jak vařený rak. Jílek se řeh-tal tak, až spadl z židle, svíjel se na zemi a radostně kopal nohama do vzduchu.

„Takže jsme se pobavili,“ řekla nevzrušeně paní učitelka Zounarová, kterou by, to už Bára za měsíc v nové škole vypo-zorovala, nevzrušilo ani těžké bombardování, „a můžeme se vrátit k vraždě svatého Václava, ke které došlo dvacátého osmého září roku devět set třicet pět. Víte někdo, kde se to stalo?“

„V prdeli pána!“ hýkal smíchy Jílek stále ještě vytírající podlahu vlastním hřbetem.

„A dost,“ zatukala varovně klouby prstů o katedru paní učitelka.
„Zvedni se z té podlahy a uklidni se.“

Jílek se celý vyčerpaný záchvatem smíchu nasoukal zpátky do lavice.

Jaroušek, neodrazen předchozím trapasem, už se zase hlásil. Báru to popuzovalo, protože kdo ve třídě toho o vraždě svatého Václava asi tak ví víc než ona, která ji viděla na vlastní oči, ale kdyby se přihlásila, když chce odpovídat jen Jaroušek, to by se prostě společensky znemožnila. A tak jen našťavaně poslouchala.

„Na Staré Boleslavi!“

„Ano. A jak k tomu došlo?“

Jaroušek už se ani nenamáhal zvedat ruku a rovnou odpovídal, protože byl přesvědčen, že je samojediný ve třídě, kdo o svatém Václavovi vůbec kdy slyšel, takže je jeho nezadatelné právo se vědomostmi blýsknout.

„Jeho mladší bratr Boleslav na sebe chtěl strhnout vládu a počíhal si na něj se svými kumpány, když šel Václav na jitřní mši. Předtím se domluvili s knězem, že nepustí Václava do kostela, kde by mohl hledat útočiště. Před kostelem se na něj vrhli a Boleslav ho zabil, takže se stal bratrovrahem a do dějin vstoupil jako Boleslav Ukrutný,“ vychrtil ze sebe Jaroušek.

„To není pravda!“ vylétlo z Báry, ani nevěděla jak. Jaroušek se po ní otočil a zpražil ji pohledem.

„Co není pravda?“ zeptala se paní učitelka.

„Boleslav Václava nezabil,“ uryla zamračeně Bára, vztekla, že se neovládla. Ale přičilo se jí nechat Jarouška, aby Boleslava nespravedlivě osočoval. *Zejména* Jarouška.

„Zabil!“ odsekl Jaroušek a Báře došla trpělivost. Postavila se v lavici a spustila. Povídala o tom, jak měli Václav a Boleslav jiný názor na politiku vůči králi Jindřichovi Ptáčníkovi, jak byl Boleslav proti tomu, aby se Jindřichovi platila daň z míru, o tom, jak se potkali před kostelem, když šel Václav z jitřní, a nikoliv *na* jitřní, jak Boleslav uhodil Václava jilcem meče do hlavy, protože si myslel, že mu Václav předhazuje, kdo že je tu pánem, a jak mu Václav meč vytrhl tak prudce, až Boleslav upadl na zem, jak se v tu chvíli objevil

na scéně Boleslavova družina a v domnění, že Václav Boleslava napadl, se vrhli svého pána chránit, a jak to nešťastně dopadlo.

Paní učitelka se zájmem poslouchala a třída ani nedutala.

„Ano,“ řekla paní učitelka, když Bára skončila. „Ano, přesně takhle to některé legendy popisují. Jak to víš?“

„Já jsem ty legendy četla,“ odpověděla Bára, což byla pravda. Protože se jimi opravdu prokousávala ve snaze najít něco o Václavově manželce, o níž v nich nebylo ani písmenko.

„Opravdu?“ užasla paní učitelka. „Nebylo to na tebe moc těžké?“

„No... Občas jsem něco přeskočila, protože mě to nudilo,“ přiznala Bára. „Třeba jak Václav vyrůstal. To mě nebavilo.“

„Já zírám,“ řekla paní učitelka. „Vůbec bych nečekala, že se někdo v šesté třídě pustí do legend. To je někdy těžké i pro středoškolačky. Přines mi žákovskou, Barboro.“

Paní učitelka nalistovala kolonku „dějepis“, přestože měli mít hodinu zeměpisu, a napsala tam:

Svatováclavské legendy – 1

Jupí, zaradovala se v duchu Bára. Včera se maminka moc podezřele vyptávala, na co že Bára potřebuje václavské legendy, a Bára musela použít válečnou lest a namluvit jí, že to má za úkol do školy kvůli státnímu svátku. A teď se může opravdu pochlubit jedničkou z dějpisu. Ovšem ne dnes, protože dějepis mají v rozvrhu až zítra. Aby to mamince nebylo nápadné.

Cestou zpátky do lavice se škodolíbě ušklíbla na Jarouška, který ji vraždil pohledem, a Anče s Týnou jí ukazovaly vztyčené palce, jako že Jarouška dobře utřela.

Paní učitelka se zjevně Bářinou odpovědí namlsala, a místo aby se podle pořekadla v nejlepším přestat začala věnovat zeměpisu, nerozvážně třídě položila další otázku týkající se svatého Václava.

„Víte, kde stojí nejslavnější jezdecká socha svatého Václava? Jejím autorem je Josef Václav Myslbek,“ zeptala se a s nadějí se podívala na Báru. Bára honem předstírala, že si uklízí žákajdu do tašky. Samozřejmě že věděla, kde ta socha je. Ale když odpoví, bude to vypadat, jako že se vytahuje, že je z Prahy. Což by byla společenská sebevražda. Však on to bude vědět Jaroušek.

Jaroušek to pochopitelně věděl, ale paní učitelka chtěla dát příležitost i těm, kteří se nehlásili a kteří o takovou příležitost pramálo stáli.

„Simono?“

„Na Václaváku...?“ tipla si přeopatrně Simonka.

„No jistě,“ pochválila ji s úsměvem paní učitelka. „Na Václavském náměstí. Dřív se mu ovšem říkalo Koňský trh.“

„Trh,“ řekl Jílek, díky bohu zesláblý předchozím záchvatem smíchu. „Škub. Ryc.“

Paní učitelka zalétla pohledem ke stropu. Buď chtěla zkontrolovat, jestli zbytečně nesvítl zářivky, nebo marně doufala, že uvidí, jak se strop rozestupuje a ruka boží neomylně trefuje Jílka bleskem. Leč zářivky byly zhasnuté a strop držel pevně pohromadě.

Paní učitelka si ovšem nedala pokoj.

„A jestlipak víte, jaká významná budova stojí za sochou svatého Václava na Václavském náměstí?“

„Kino!“ vřískl Jílek ve snaze se zavděčit. Měl takové chvíly.

„Vole kino,“ zahučel Šmíd a nevěřicně kroutil hlavou nad Jílkovou slabomyslností. „Vole je tam Mekáč, sem tam byl.“

Paní učitelka se zatvářila, jako by jí právě do pusy vlétl chroust, ale protože dáma na veřejnosti nikdy neplive to, co už se jí jednou do úst dostalo, musí ho teď rozkousat a spolknout.

„Nene, Mekáč není za tou sochou!“ otočila se na Šmída Andrejka a tūkala si na čelo. „Mekáč je vedle. Když stojíš pod ocasem, tak napravo.“

Jaroušek se hlásil jako o život, ale paní učitelka s nepochopitelnou dávkou *masochismu*, tedy chorobné touhy týrat sebe samu, vyvolala Týnu.

„Chrám svatého Víta,“ navrhla Týna. Paní učitelka na okamžik zkameněla, čehož využila Anče.

„Pražský hrad!“ vyhrkla.

„Pane bože,“ hlesla paní učitelka. „Já vím, že se modlím málo, ale netrestáš mne za to příliš krutě?“

„NÁRODNÍ MUZEUM!“ nevydržel to Jaroušek a zařval nepochybně správnou odpověď na celou třídu.

„Ano. Národní muzeum. Asi budeme muset jet na výlet do Prahy,“ usoudila paní učitelka.

„Jojoyo!“ zakvíčela radostně třída, ne proto, že by děti bytostně toužily po návštěvě Muzea či dalších pamětihodností, ale proto, že *cokoliv* je lepší než výuka. Svým způsobem je i shrabování listí kolem školy lepší než výuka.

„Ovšem to byste museli být úplně zlatí, až platinoví,“ přispěchala paní učitelka okamžitě s naprosto nespornitelnou podmínkou a třída otráveně schlípla.

Pak jim paní učitelka dala za domácí úkol do příští hodiny dějepisu, tedy do zítřka, zjistit všechny státní svátky, a to přesto, že měli zeměpis, a začala se věnovat sluneční soustavě, což Báru bavilo, protože když ještě bydleli v Praze, brali ji rodiče často do planetária, takže by planety sluneční soustavy vyjmenovala zpaměti, i kdyby ji probudili o půlnoci.

Načež paní učitelka položila záludnou otázku:

„Kolik má sluneční soustava hvězd?“

„Osm!“ vykřikla Týna, aby byla rychlejší než Jaroušek. Čímž u Jarouška upadla v nemilost, ale nezdálo se, že by se kvůli tomu hodlala rozplakat.

„Hvězd, ne planet,“ opravila ji paní učitelka.

„Nepočítaně?“ navrhla Andrejka.

„Jak – nepočítaně?“

„No hvězdy nejdou spočítat, je jich plná obloha.“

„Ale ty nepatří do naší sluneční soustavy. Tak kolik je v naší sluneční soustavě hvězd?“ paní učitelka trochu krabatila čelo, protože si myslela, že je to otázka jednoduchá, a nebyla. Dokonce i Jaroušek takticky mlčel.

Bára se rozhodla, že to teda řekne, a zvedla ruku.

„Barborko?“

„Jedna.“

„No samozřejmě,“ zajásala paní učitelka a většina spolužáků se na Báru podezíravě podívala. Jaroušek ji okázale ignoroval.

„Jak se jmenuje?“

„Slunce. Slunce je hvězda,“ odpověděla Bára.

„Výborně.“

„A jó,“ plácla se do čela Anče.

„Ale sluníčko je na obloze ve dne,“ odporovala Bářinu tvrzení Andrejka. „A hvězdy v noci. Tak sluníčko nemůže být hvězda.“

Paní učitelka zamrkala, protože to byl argument, který v šesté třídě nečekala.

„Hvězdy jsou zářící plynné koule,“ pokusila se Andrejce vysvětlit, oč jde. „Slunce je hvězda, a protože je nám nejbliž, září tak silně, že ty ostatní, vzdálenější, nevidíme. Prostě je přesvítí. Kdyby někdo třeba v pravé poledne Slunce na chvílku vypnul, tak bychom ty ostatní hvězdy viděli.“

„I když by bylo světlo?“ mračila se Andrejka, protože jí to nějak nešlo na rozum.

„Ono by nebylo světlo, kdyby bylo Slunce vypnuté,“ snažila se dál paní učitelka. „Byla by tma jako v noci, kdy je naše strana Země od Slunce odvrácená. Proto v noci ty ostatní hvězdy, vlastně malá sluníčka, vidíme.“

„Sedmitečná,“ řekl Jílek.

„Cože?“

„Sluníčka sedmitečná.“

„Ty moje malá beruško,“ vzdychla útrpně paní učitelka Zounarová a nařídila jim, aby si z učebnice do sešitu překreslili sluneční soustavu.

Bára kreslila a vzpomínala přitom na pana Keplera a pana Brahu, jak se hádali, jestli se Slunce točí kolem Země, nebo Země kolem Slunce, a pan Brahe nutil všechny v místnosti, aby kolem sebe obíhali jako planety. To je zajímavé, honilo se jí hlavou. Před čtyřmi stoletími si ani dospěláci nebyli jistí, jak to s tou sluneční soustavou vlastně je, a teď se to učíme na základní škole a přijde nám to úplně primitivní. Teda aspoň někomu. Třeba za čtyři sta let zase lidem přijde úplně primitivní něco, s čím si lámou hlavu vědci dneska.

Když pečlivě vybarvovala Jupiter, aby byl hezky červeno-oranžovo-bíle melírovaný jako v učebnici, dumala, jestli se má jít zeptat paní učitelky Zounarové, jestli umí latinsky. Asi umí, když ví,

jaký je rozdíl mezi rokem a pr... řitním otvorem. Teda jako v těch slovíčkách. To už člověk musí nějaký jazyk opravdu umět, aby si pamatoval, jak se co vyslovuje a že se třeba dvě slovíčka liší jen délkou nebo nějakým písmenkem... Jako například v angličtině. Tam si Bára pořád pletla *tú hejt* a *tú hit*. Jedno znamenalo nenávidět a jedno hrát a Báře se pravidelně stávalo, že to prohodila, takže když chtěla říct, že nenávidí cibuli, místo toho prohlásila, že cibuli zahřívá.

Nakonec usoudila, že se paní učitelky ptát nebude. Nebo zatím nebude. Nezná ji ani měsíc a dneska už na sebe upozornila až moc. Radši se podívá do knihovny babi dejvické, jestli tam u toho latinského slovníku není třeba ještě učebnice pro samouky nebo tak. Nebo by se mohla učit z toho slovníku. Třeba si vypisovat nějaká důležitá slovíčka.

Průzkum latinského slovníku se Bára rozhodla nechat na zítřek, protože dnes měli odpoledku, a tak se domů vrátila docela pozdě, a ještě musela přehrávat na píano, takže jí moc volného času nezůstalo a hrabat v knihovně se jí nechtělo. Zavolala Terezce, protože jí chtěla vyprávět, jaké pitomce to má v nové třídě, ale Terezka byla zrovna s rodiči někde na návštěvě, takže se nemohla moc vybavovat, což Báru rozladilo. Když ještě chodila do staré školy, byly spolu dnes a denně, a teď se od začátku školního roku viděly jen jednou, a ještě si s ní Terezka nemůže povídat, když si zavolají. Cítila se odstrčená, i když věděla, že jí by taky rodiče nedovolili, aby se s někým vybavovala po telefonu, když by byli zrovna na návštěvě třeba u tety Mirky. Doufala, že jí Terezka zavolá večer zpátky, ale čas ubíhal a tydlifon mlčel. Až Báru maminka zahнала do postele.

„Nezapomeň si vyčistit zuby,“ připomněla jí.

„Nojo.“

Zuby si naschvál nevyčistila. Ne že by byla takové prasátko, ale nevyčistit si zuby poté, co to dostane příkazem, byla forma drobné vzpoury proti rodičovské autoritě. Protože zuby si čistí sama

od sebe už někdy od školky, tak co jí to má maminka ve dvanácti letech připomínat? To by jí taky mohla rovnou připomínat, aby po sobě splachovala, když jde ze záchoda.

To by mě opravdu zajímalo, kdy naši pochopí, že už jsem fakt velká holka, durdila se Bára pod peřinou s růžovými kytičkami. To se jim hodilo jen jednou v životě, a to když jsme se stěhovali. Že jsem velká holka a že to zvládnou. Ale pořád se ke mně chovají jako k miminu. V minulosti mě všichni *opravdu* berou jako velkou holku. Ve dvanácti pro ně už nejsem dítě. Dokonce se se mnou chtěl oženit viking...! Jak to udělat, aby mě naši taky brali jako dospělou?

Bára vylezla z postele a seběhla dolů do obývacího pokoje. Maminka s tatínkem tam ještě seděli, na konferenčním stolku nedopité sklenice s červeným vínem, a četli si. Udělali si prostě hezký večer.

„Ty ještě nespíš?“ zvedl od své knihy oči tatínek a sundal si brýle, aby na Báru dobře viděl. Brýle začal nosit nedávno, ale jen na čtení nebo na počítač.

„Já jsem se chtěla na něco zeptat,“ řekla Bára a uvelebila se do křesla s nohama pod sebou, protože si nevezala bačkory a byla jí zima na palečky. A taky zapoměla pohladit hlavičku na schodišti, uvědomila si, takže si cestou nahoru ty palečky asi ukopne.

„Ptej se, dcero,“ odložil tatínek knihu.

„Kdy je člověk dospělý?“

„V osmnácti,“ řekla maminka. „To dosáhneš plné trestní zodpovědnosti, můžeš mít řidičák, můžeš se vdát a můžeš volit.“

„No,“ řekl rozšafně tatínek. „Kefalín, čo si predstavujete pod takým slovom dospělý?“ parodoval majora Terazkyho z Černých baronů.

„Podle zákona je to tak, jak jsem říkala,“ odpověděla mu maminka. „To je fakt. Ale někdo není dospělý nikdy.“

„No právě,“ kývl tatínek. „Něco jiného je, co říká zákon. A něco jiného je, jestli se člověk opravdu jako dospělý chová.“

„Takže někdo může být dospělý dřív a někdo později?“ zeptala se Bára. Maminka vědoucně pokývala hlavou a významně hleděla na tatínka. Ten si to poněkud mylně vyložil tak, že mu maminka

jako hlavě rodiny předává slovo, aby Báře podstatu dospělosti vysvětlil.

„Dospělý je ten, kdo dokáže být zodpovědný,“ řekl tatínek. „Za sebe i za druhé.“

„Takže třeba postarat se o dítě?“

„Ano. Ale také to znamená být schopný přijmout zodpovědnost za svoje činy. Když něco provede, tak se nevymlouvat, neomlouvat, nesnažit se vykrotit, ale přiznat to a chtít to napravit...“

„A plnit svoje povinnosti,“ dodala maminka. „Na dospělého člověka musí být spolehnutí. Musí umět držet slovo.“

„A jak poznám, jestli už náhodou taky nejsem dospělá?“ zeptala se na rovinu Bára.

„Tobě je teprve dvanáct, ty ještě dospělá být nemůžeš, kočička moje!“ rozesmála se maminka.

„Je na mě spolehnutí,“ začala vypočítávat Bára. „Držím slovo. Nevykrucuju se, když něco provedu.“

„To je pravda a taky jsme na tebe za to pyšní,“ řekl tatínek. „Ale je ti teprve dvanáct. Jsi ještě dítě.“

„Tuhle jsi tvrdil, že už jsem velká holka!“ vmetla mu Bára.

„To ale neznamená, že jsi dospělá!“

„V minulosti lidí ve dvanácti byli dospělí,“ namítla Bára.

„Výjimečně,“ zavrtěl hlavou tatínek. „Výjimečně. Spíš ve čtrnácti nebo v šestnácti. Ale to byla jiná doba, život byl drsnější a lidé rychleji dospívali...“

„Ty už bys chtěla být dospělá?“ zeptala se Báry maminka.

„No... Trochu,“ přiznala opatrně Bára. Za dvanáct let svého života znala maminku natolik dobře, aby z tónu jejího hlasu pochopila, že správná odpověď by podle maminky měla znít *ne, samozřejmě že ne, jsem šťastná, že jsem dítě pod vašimi ochrannými křídly!* Protože jakoukoliv jinou odpověď si maminka vyloží jako pustý nevděk.

„A proč?“ zeptala se mírně nespokojeně maminka.

Tak to byla podpásovka. Proč? To se přece nedá jen tak vysvětlit. Každý chce být dospělý. Aby si mohl o svých věcech rozhodovat sám. Jenže když teď řekne, že chce být dospělá, protože ji obtěžuje

být dítětem, tak si to rodiče vyloží tak, že jim říká, že jsou špatní rodiče, a bude malér. Přitom oni nejsou *tak úplně* špatní rodiče. Rozhodně by se našli horší.

„Víš co, uživej si ještě chvíli, že dospělá nejsi,“ řekl našťestí tatínek dřív, než měla Bára čas odpovědět. „Být dospělý totiž taky znamená mít strašně moc povinností.“

„Každý věk má nějaká plus a nějaká mínus,“ pokývala souhlasně hlavou maminka.

„Tak jo,“ zvedla se Bára. Musela uznat, že rodiče, zvláště když jsou pohromadě, a tudíž v přesilovce, jsou velmi náročným partnerem do diskuse a obvykle zvládají vymýšlet pádnější argumenty než ona, takže proti nim nemá moc šanci. Přesvědčit je, aby se k ní chovali jako k dospělé, by podle toho, co říkali, mohlo také skončit tím, že jí naloží hromadu povinností úklidem počínaje a pěstováním rajčat za barákem konče. A o to nestála ani v nejmenším.

„Dobrou noc!“ zašvitořila tedy roztomile, a když za sebou zavírala dveře, zaslechla, jak maminka tatínkovi tiše říká něco o pubertě.

Sami jste pubertáci, pomyslela si a vyplázla na zavřené dveře jazyk. Pak se pokusila usmířit hlavičku na zábradlí dvojím pohlažením a podrbáním pod bradičkou a zřejmě to zabralo, protože se do patra dostala bez úhony.

Když mýjela dveře na půdu, mimoděk se zastavila.

Na půdě je atlas.

Atlas jí přenáší do minulosti.

V minulosti se k ní lidé většinou chovají jako k *opravdu velké holce*.

Položila ruku na kliku.

Jenže už je tma. A na půdě budou strašidla.

Pustila kliku a pokračovala do svého pokojíčku.

U dveří se zastavila.

Strašidla přece neexistují.

Otočila se na bosé patě a vrátila se ke dveřím na půdu.

Půda ozářená jen slabým světlem stříbrného měsíce vypadala úplně jinak, než když sem svítilo slunce přes zelenou clonu koruny kaštanu. Stíny byly černější a hlubší, trámy se leskly jako pokryté jinovatkou a celá půda připomínala starou černobílou fotografii. I ticho bylo jiné než přes den. Takové... průzračnější? Jako by bylo zřetelněji slyšet myši pacičky cupitající pod starými skříněmi, i praskání starých trámů bylo zvonivější. Bára se tou novou a neznámou půdou kradla s tlukoucím srdcem.

Strašidla sice opravdu neexistují, ale zbytečně je dráždit je taky blbost... Ale kde by se tady na půdě vzala strašidla? No když tu může být kouzelný atlas, kdo ví, co nadpřirozeného se tu ještě skrývá...

„Barčičí?“ zašeptala Bára, když se došátrala k truhle s atlasem. Kování truhly se pod měsíčními paprsky změnilo v třpytivé stříbro. „Čičičí?“

„Ňr?“ ozval se kratičký pozdrav odkudsi z temnoty.

„Barčo, pojď ke mně!“ lákala ji Bára tiše, jako by hrozilo, že ji zaslechnou rodiče sedící v přízemí.

Ve tmě zablikaly zelené lampičky, jak Barča zamrkala. Pak zablikaly o něco blíž a pak se o Báru málem pokusil couravý psotník, protože se jí něco hebkého otřelo o holý kotník. Byla to pochopitelně Barča, která přišla jako správná kočka naprosto neslyšně. Bára natáhla ruku, aby ji pohladila.

„Ňrrr-ňa,“ řekla Barča a pak se ozvalo tichounké dupnutí, jak přistála na židli. Proti oknu teď byla vidět její černočerná silueta.

Bára zašmátrala rukou v truhle a vytáhla atlas.

„Tady je taková tma, že ani nevidím, na jaké stránce to otevírám,“ postěžovala si Barče, protože tím pádem tuhle cestu nebude moct zanešt do své tabulky pokusných výprav, ze které se snažila vykoukat, jak atlas funguje. Jenže zatím se stejně pořád zdálo, že si funguje, jak sám chce.

„Mňa,“ odpověděla Barča, což mohlo znamenat *mně je to fuk* nebo *dělej, jak rozumíš*.

Bára otevřela atlas někde v polovině a plácla dlaň na mapu.

Půda se zahoupala a...

Kapitola 2

... a Bára musela zavřít oči, protože ji do nich udeřilo prudké sluneční světlo.

Když je znovu otevřela, zjistila, že je nádherný podzim.

Zlátnoucí koruny stromů zářily v paprscích dosud silného slunce jako pochodně. Některé stromy sice ještě byly šťavnatě zelené, ale jiné už se odívaly do slavnostního hávu na rozloučenou s létem. Vedle jednoduše zlatooranžových korun viděla Bára stromy hýčící barvami od sytě rudé na vrcholcích, která přes oranžovou a žlutou plynule přecházela do zelené na spodních větvích. Stromy stály po kolena v dosud zelené trávě a Bára si okamžitě vybavila nadílku žaludů a krásně lesklých kaštanů s bílými břišky, která se v té trávě určitě skrývá, a v prvním okamžiku zalitovala, že tu nemá sirky nebo špejle, protože výroba kaštanových a žaludových zvířátek dozdobených pestrobarevným listím patřila k jejím oblíbeným činnostem. V Praze byla schopná natahat si do pokojíčku několik igelítek vhodného materiálu, což maminka obvykle nekvitovala s nadšením. Přesněji řečeno zvýšeným hlasem Báře nařídila, ať zásoby zlikviduje až na jednu jedinou igelitku a ať si vyluxuje. Jednou Bára ucpala kaštanem vysavač, a to pak bylo čóro.

Nad tou zlatou, rudou a zelenou krásou se klenulo jasné, sytě modré nebe bez jediného mráčku.

Kdyby to byla fotografie, budila by dojem, že se ještě dá po venku pobíhat v tričku s krátkým rukávem, ale opak byl pravdou. Vzduch čerstvě voněl blížící se zimou a Bára byla ráda, že má na sobě šaty z poměrně silné látky s dlouhými rukávy. Podle stříhu to tipovala na středověk. Zase.

Nedaleko zurčel široký mělký potok, což v kombinaci s pestrým listím připomínalo kýčovitě krásné fotografie z kalendářů, kolem něj vedla vyježděná vozová cesta a zpozvzdálí byly slyšet hlasy a frkání koní.

Byl den a lidé se bavili nahlas, což znamenalo, že to nejsou žádní zbojníci, kteří by u cesty číhali na kupce a nevinná děvčátka, protože to by si dávali pozor, aby je někdo neslyšel. Bára usoudila, že jsou to počestní počestní, a vydala se k nim.

Za zátočinou se jí otevřel pohled na něco, co by se při troše dobré vůle mohlo nazvat vojenským ležením. Tedy spíš leženíčkem, protože těch ozbrojenců tady zase nebylo tolik. Asi patnáct. Jejich odsedlaní koně a koně vypřažení ze čtyř vozů krytých plachtou se pásli, muži posedávali a cpali do sebe placky. Zřejmě oběd, protože na večeri bylo podle sluníčka brzo a na snídani pozdě.

Měli na sobě zbroj, kterou by Bára označila za cizokrajnou, kdyby věděla, kde se ocitla. Jenže se možná ocitla někde, kde takováhle zbroj cizokrajná nebyla, protože se tam běžně nosila. Ze všeho nejvíc jí připomínala zbroj ruských bohatýrů z jedné pohádky.

Přikradla se co nejlíže, aby rozuměla slovům, ale zůstala schovaná za keřem, aby si jí ozbrojenci nevšimli. Doufala, že z jejich rozhovoru rozklíčuje, kam jí to atlas prsknul tentokrát.

Muži, které špehovala, seděli trochu stranou ostatních a jejich zbroj byla výrazně honosnější. Nejspíš velitelé. Oba byli tmavoocí a tmavovlasí, s pečlivě upraveným vousem, jednomu mohlo být zhruba jako Bářinu tatínkovi, druhý byl o několik let mladší.

„Pořád se nemůžu srovnat s tím, že už tu Atanas není,“ vzdychl ten mladší.

„V téhle Bohem zapomenuté zemi nám citelně schází,“ kývl starší.

„Snad až tak Bohem zapomenutá není,“ vyjádřil jistou naději mladší. „Král je prý velmi zbožný.“

„Ale jeho poddaní jsou napůl pohané,“ oškříbl se ten starší, „a nedomluvíš se tu jinak než tou jejich hatmatilkou, a ta není podobná ničemu než zvukům, které vydávají Bulhaři. V tomhle nám Atanas schází nejvíc. Chybí nám tlumočník.“

